

NUDÍM TĚ SNAD?

Lide můj, co jsem ti udělal? Jaké potíže jsem ti působil? Odpověz mi. (Mi 6:3)

1. čtení: 2. Korintským 1:3-10

Hlavní čtení: Micheáš 6:1-5

Milí bratři, milé sestry,

to je velice smutná pasáž. Zřejmě nejsmutnější text z celého Micheášova proroctví. Bůh se soudí se svým lidem. Ptá se jich, proč vyhasla jejich láska vůči němu. Proč se jejich srdce od něj vzdálila. Proč ho začali brát jako samozřejmost. Nebo dokonce spíš jako přítěž. Proč toho, který jim daroval svobodu, pokládají za těžkou kouli u nohou. Bůh nás dnes všechny bere k soudu. Scéna, kterou nám Písmo předkládá, je soudní přelíčení. Soudní proces, při kterém Otec žaluje svého syna. Bůh žaluje svůj lid. Zároveň je z toho textu na první poslech patrné, že Bohu nejde o to, aby jeho syn byl odsouzen. Jemu jde o nápravu, nikoli o potrestání. Bůh je prostě smutný. Stěžuje si u soudu na svůj lid. A doufá, že tím znovu vzbudí lásku v těch, kteří ho kdysi milovali a poslouchali.

I. Já to úplně vidím, bratři a sestry. Prorok Micheáš Morešetský se blíží k Božímu chrámu, který leží na chrámové hoře, na jednom z jeruzalémských kopců. Kolem sebe vidí další jeruzalémské vrcholky. Jsou právě Velikonoce, čas na obětování beránka. Dny, ve kterých celý Izrael vzpomíná na doby dávno minulé, kdy Hospodin vyvedl jejich otce z egyptského zajetí. Dávné dny spásy, z kterých Izraelci ovšem pořád těžší. Vždyť mají stále svou zemi, do které Bůh jejich otce skrze Mojžíše a Jozua přivedl! A tam, v některé z chrámových bran, se Micheáš postavil, protože mu Hospodin přikázal:

- *Povstaň, ved' soud s horami, nechť slyší pahorky tvůj hlas!*

A Micheáš začal pronášet slova, kterými ho Bůh obdařil. Jen ať to slyší co nejvíc lidí, kteří do chrámu právě přicházejí!

- ² *Slyšte Hospodinův spor, hory i nepohnutelné základy země! Hospodin vede spor se svým lidem, činí výtky Izraeli: ³ Lide můj, co jsem ti udělal? Jaké potíže jsem ti působil? Odpověz mi.*

Ty vrcholky kolem nich mají dosvědčit neposlušnost Božího lidu. A já si představuji, které svědky by povolal Hospodin proti nám, kdyby vedl spor s námi. Pahrby, Výzkum a samozřejmě také Hradisko. Možná i Hrubý a Jamný potok. A louky. A stromy, které v naší blízkosti tiše rostou desítky let. A tito němí svědkové by vydali svá svědectví. Jak často jsme Boha neposlouchali. Jak daleko jsme od něj odcházeli. Kolikrát jsme svým životem potvrdili, že naše láska vůči Hospodinu ochladla, téměř vyhasla.

Bůh ovšem není jen žalující stranou při tom soudním procesu. On není jen tou poškozenou stranou, která se s námi chce soudit. On je zároveň i soudce, který si předvolává jednoho svědka za druhým. V případě sporu s tehdejšími lidem Izraele si Bůh bere za svědky hory jeruzalémské, ale také samotné základy země. Ty pahorky viděly nejen hříchy Micheášových současníků, ale i nevěrnosti jejich předků. A budou tichými svědky hříchů jejich potomků. Ty hory tam budou stát ještě dlouho. Nepohnou se z místa, na rozdíl od nestálých srdcí Božího lidu.

II. Bratři a sestry, když Hospodin uzavíral smlouvu s lidem Izraele, třikrát tehdy na poušti povolal za svědky této smlouvy nebesa i zemi. Tedy celé stvoření. Skrze Mojžíše jim sdělil:

- ¹⁹ *Dovolávám se dnes proti vám svědectví nebes i země: Předložil jsem ti život i smrt, požehnání i zlořečení; vyvol si tedy život, abys byl živ ty i tvé potomstvo ²⁰ a miloval Hospodina, svého Boha, poslouchal ho a přimkl se k němu. Na něm závisí tvůj život a délka tvých dnů, abys mohl sídlit v zemi, o které přísahal Hospodin tvým otcům, Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, že jim ji dá. (Dt 30:19-20)*

Z těch prastarých pahorků tedy Bůh učinil své svědky, aby v budoucnu dosvědčily uzavření smlouvy mezi Bohem a Izraelem. Co bylo obsahem té smlouvy? Bůh slíbil, že bude žehnat, podporovat, vést a chránit svůj lid. A Boží lid slíbil, že se bude Boha držet. Že mu bude věrný. Že ho bude poslouchat. A tuto vzácnou a jedinečnou smlouvu Boží lid v dějinách opakovaně poplival, pošlapal, vláčel bahnem. To mohou ty vrcholky dosvědčit také. Co je tedy předmětem obžaloby? Porušení výlučné smlouvy. Izrael nikdy neřekl, že smlouva je neplatná, že ji chce zrušit. On na tu smlouvu prostě jen kašlal. Bohu věrný nebyl. Boha neposlouchal.

Uctíval jiné bohy. A ctil jiné pořádky ve společnosti. Úplně jiné než ty, které mu Bůh skrze Mojžíše předal. Izrael zkrátka ztratil zájem o svého Boha. A chodí si po svých vlastních cestách.

Bratři a sestry, jak jsme už naznačili: Tento oddíl nemá za cíl zvěstovat soud a trest, ale obnovit smlouvu mezi Bohem a Izraelem. Obnovit vzájemnou náklonnost, roznítit opravdovou lásku. Jak říká jeden vykladač: *Jazyk tohoto textu je osobní, vášnivý, procítěný, zraněný. Podobá se naléhání otce na dítě, nebo manžela na manželku. Toto je žádost, prosba milujícího Boha, jehož srdce je zlomené z toho, že ho jeho lid odmítá.*

Ano, jako by stárnoucí otec svému dospělému synu domlouval: *Nikdy jsi nám do očí neřekl, že nás nemáš rád, na to jsi příliš dobře vychovaný. Ale všechno, co děláš, ukazuje, že už dávno nevíš, kdo jsou tví rodiče.*

Anebo jako by manželka s pláčem naléhala na svého manžela: *Nikdy jsi mi neřekl, že se se mnou chceš rozvést. Ale já mám oči a vidím, že mě už dávno nemiluješ.*

Ta Boží vášeň i ten Boží smutek je slyšet hned z prvních vět adresovaných lidu izraelskému:

- ³ *Lide můj, co jsem ti udělal? Jaké potíže jsem ti působil? Odpověz mi.*

Pořád jste mým lidem, i když mě nepovažujete za svého Boha. Odvracíte se ode mě, to je zjevné. Ale proč? Proč to děláte? Zachoval jsem se vůči vám nevěrně? Porušil jsem snad v jediném bodě smlouvu, kterou jsme spolu uzavřeli? Jednal jsem vůči vám podle, zle, sobecky, záškodnický? Vždyť vy se ke mně chováte, jako kdybych vám ubližoval. Vy ode mě utíkáte, jako kdybych vás snad týral. Vy se ke mně obracíte zády, jako kdybych se vám dostatečně nevěnoval, nepomáhal vám, nestaral se o vás.

Bratři a sestry, určitě se nám všem někdy stalo, že jsme se podobně ptali někoho, kdo se nás najednou začal stranit, nebavil se s námi jako dřív, přestal se s námi přátelit. *Co jsem ti udělal? Co jsem ti provedl? Já fakt nevím, proč se mnou nemluvíš, proč se mi vyhýbáš, proč mi už nezavoláš, proč se na mě neusmíváš. Řekni mi, co zlého jsem ti provedl. Já to musím vědět.* Jenže mezi námi lidmi a Bohem je veliký rozdíl. Za prvé: On ví, že svému lidu nic zlého neprovedl. Že žádný objektivní důvod pro to, aby si ho lid přestal vážit, zkrátka neexistuje. Na rozdíl od nás, omylných a chybuujících lidí, kteří někdy druhým lidem ublížíme i nevědomky, bez záměru, nechtěně.

Čím si tedy Bůh zasloužil nezájem svého lidu? Co zlého učinil, že Boží lid se k němu nezná tak, jako dřív? Co Bůh pokazil, že je lid unavený a znuděný ze vztahu s Hospodinem? Ano, i tak lze přeložit tu Boží srdceryvnou otázku: *A čím jsem tě obtěžoval? (KB) Čím jsem tě tak vyčerpal? (B21) Čím jsem tě unavil? (ČSP)*

Bratři a sestry, to je velice důležitá otázka, kterou nesmíme rychle opustit. Nad touto Boží otázkou nesmíme jen tak mávnout rukou. Musíme se nad ní vážně zamyslet. Únavu a znuděnost vidíme všude kolem sebe. Lidé se chtějí bavit. A tak se jim i církev někdy snaží vyhovět. *Přijďte se mezi nás podívat! Jsme laskaví a usměvaví, farář mluví vcelku inteligentně, a bohoslužby trvají jen hodinu, to v těch našich dřevěných lavicích vydržíte.* Anebo: *Přijďte jen na zahradní party. Něco ugrilujeme, dobře se najíme. A nebojte, vůbec nic po vás nechceme. Z Bible bude číst jen farář, a jenom kousíček.* A kde jsou ty zástupy lidí, které křesťané tímto způsobem zvou mezi sebe? Moc to neumíme, zlákat lidi kolem nás. Možná i kvůli tomu, že cítíme, že to tak vlastně dělat nechceme. Že se nechceme podbízet. Že se nechceme vnučovát. Že rozhodně nechceme lákat lidi na pozlátka, která s pravým evangeliem nemají skoro nic společného.

Společnost je v mnoha ohledech znuděná. Ale církev žel také! I my jsme někdy z Boha unavení. Jak se to projevuje? Třeba tím, že jeho spása nám občas přestává vonět jako libá vůně. Jeho hlas nám zevšední. Jeho slovo nás nebaví. Boží příkazy a zákazy nám připadají těžké a neúnosné. Jeho Syn Ježíš nám už nepříjde zas tak zajímavý, abychom s ním strávili každý den našeho života, natož pak celou věčnost. Společenství Božího lidu, kde je Kristus uprostřed nás v Duchu svatém, to nás někdy také obtěžuje. Jak moc ještě dnes platí to, co s takovou vervou někdy zpíváme: *Být s bratry kolem tvého slova, mít domov zde, vracet se znova, z tvé pravdy novou jistotu, a sílu čerpat k životu.* (EZ 453)

III. *Co jsem ti udělal, že ses ke mně obracel zády,* ptá se Bůh na konci tohoto kalendářního roku jednoho každého z nás. A důrazně přidává:

- *Odpověz mi.*

Tak na nás Bůh naléhá! *Bud' alespoň fěr, člověče! Dej mi odpověď na mé otázky. Zamysli se nad tím, co všechno tě ode mě odvádí. Zda jsem to já sám, zda ten problém je ve mně, říká Bůh. Nebo zda to jsi ty a ten problém je v tobě.* Bratři a sestry, když poctivě Bohu zodpovíme tyto jeho otázky, může se stát, že se k Bohu zase vrátíme. Že se ho chytíme mnohem pevněji. Že se k němu opět přimkneme. Možná ale nevíme, co na to máme odpovědět.

No, ani Izrael vlastně neodpovídá. Nemá co. A proto Bůh pokračuje. *Pohlédni do historie, lide můj. Tam najdeš důkazy mé věrnosti.* Ano, křesťanství trvá na tom, že Boží spása se v dějinách dělá, děje a dít bude.

Naše víra stojí a padá s Božími spásnými činy. S Božím spásným jednáním. Pokud žádné nebylo, pak jsme v háji, jak se lidově říká. Ale pokud Bůh jednal v náš prospěch, pak jedná i dnes a jednat bude dál.

Prorok Micheáš se snaží, aby jeho posluchači obrátili svůj zrak k Boží záchraně Izraelců z egyptského otroctví. A náš zrak Písmo obrací především k záchraně skrze jeho Syna Ježíše Krista, který umíral za naše hříchy a pro nás vstal z mrtvých. Vždyť vyvedení z Egypta bylo jen takovým spásným předkrmem, ve srovnání s příchodem Ježíše Krista, který pro věčnost zachrání všechny, kteří se na něj ve víře spolehnou. Bůh je tehdy vyvedl. Bůh je vykoupil. Z jejich beznadějně situace je zachránil on sám. On a nikdo jiný. A totéž v mnohem větší míře platí pro slavnou záchranu, kterou nám všem přinesl Ježíš Kristus. Pavel to popisuje takto:

- *I vy jste byli mrtvi pro své viny a hříchy, ² v nichž jste dříve žili podle běhu tohoto světa, poslušni vládce nadzemských mocí, ducha, působícího dosud v těch, kteří vzdorují Bohu. (Ef 2:1-2)*
- *⁴ Ale Bůh, bohatý v milosrdenství, z velké lásky, již si nás zamiloval, ⁵ probudil nás k životu spolu s Kristem, když jsme byli mrtvi pro své hříchy. Milostí jste spaseni! (Ef 2:4-5)*

Jak bychom mohli být někdy znudění z našeho Boha? Jak bychom mohli brát jeho dobrá doporučení pro život jako těžká břemena, která nás nebaví nosit?

Hospodin dále připomíná, že před svým lidem poslal Mojžíše, Árona a Mirjam. Zákonodárce Mojžíše, který učil lid Božím cestám. Velekněze Árona, který pomáhal lidu přinášet oběti smíření za jejich hříchy. A prorokyni Mirjam, která vedla celý lid ke chvále Boha za jeho záchranu. Vzpomínejme s vděčností právě na konci tohoto roku na ty, kteří nás přešli. Na ty, kteří motivovali naši víru, povzbuzovali nás, podrželi nás, žehnali nám, kázali nám, vyučovali nás Božím slovu. Copak jich Bůh k nám poslal málo? Copak se o nás nestaral i tímto způsobem?

Za třetí Hospodin říká:

- *⁵ Lide můj, jenom si vzpomeň na záměr Baláka, krále moábského, a co mu odpověděl Bileám, Beórův syn.*

Na cestě do zaslíbené země jsem se za tebe vždycky postavil. Nikdy jsem tě nenechal na holičkách. Já jsem tě aktivně ochraňoval. O mně nemůžeš říct, že jsem tě skrze Krista jednou vysvobodil a dál už jsem se o tebe nezajímal. O mně nemůžeš prohlásit, že jsi mi někdy byl ukradený.

Braťři a sestry, i my se dnes ohlédněme za tím uplynulým rokem. Ano, procházeli jsme útrapami, snažili jsme se zdolávat kdejaké překážky. Ano, bylo nám smutno. Cítili jsme se špatně. Byli jsme vystresovaní. Možná se nám někdy ani žít nechtělo. Ale Bůh byl s námi. Bůh nás podržel. Bůh nás chránil. A bude nás chránit do chvíle, než se rozhodne vzít si nás k sobě napořád. Izraelce na poušti ochraňoval například před proradným Bálakem, moábským králem, který Izraelce z duše nenáviděl. Ten žádal proroka a věstce Bileáma, aby proklel Izrael. Aby na ně seslal zhoubu, zkázu, smrt a zánik. A Bůh? Dovolil to snad? Nikoli! Z Bileáma vycházela jen požehnaní, byť se snažil proklínat Boží lid. Hospodin mu to nedovolil. Svým Duchem ho vedl k žehnaní. Protože nikdo si nemůže dovolit proklít lid, který patří Hospodinu!

A nakonec skrze Micheáše připomíná Hospodin svému lidu:

- *Vzpomeň si, jak jsi pak táhl od Šitímu do Gilgálu, abys pochopil Hospodinovy spravedlivé činy.*

Víte, na kterou událost upozorňuje? Na chvíle, kdy Izraelci došli do cíle. Překročili Jordán, jak jim Bůh kdysi slíbil. Vstoupili do zaslíbené země. Šitím, to byla poslední zastávka před hraniční řekou Jordán. A Gilgál, to byla první zastávka po překročení Jordánu suchou nohou.

Co všechno jsem tedy pro tebe udělal, ptá se Bůh svého lidu. A sám odpovídá: Vysvobodil jsem tě z otroctví hříchu a smrti. Posiluji tě skrze druhé lidi. Bdím nad tebou, aby ti nikdo neublížil. A dovedu tě do kýženého cíle. Jak říká Pavel s velikou jistotou:

- *Jsem si jist, že ten, který ve vás začal dobré dílo, dovede je až do dne Ježíše Krista. (Fp 1:6)*